

Mal sevkiyatlarında bedelsiz fatura düzenlenip düzenlenemeyeceği ve iki ayrı serbest bölgede imal edilen ürünlerin ihracatı nedeniyle istihdam edilen personele ödenen ücretlerde gelir vergisi istisnası hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	95462982-105[VUK.ÖZLG-2014-25]-253
Tarih	29.09.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 95462982-105[VUK.ÖZLG-2014-25]-253

29/09/2014

Konu : Mal sevkiyatlarında bedelsiz fatura düzenlenip düzenlenemeyeceği ve iki ayrı serbest bölgede imal edilen ürünlerin ihracatı nedeniyle istihdam edilen personele ödenen ücretlerde gelir vergisi istisnası

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun tetkikinden; şirketinizin ... Serbest Bölgedeki faaliyetlerine ilave olarak ... Serbest Bölgesinde şube açmayı planladığı, merkez adresinizden serbest bölgede bulunan şubenize yapılacak hammadde ve malzeme sevkiyatı için Serbest Bölge Mevzuatı gereği fatura düzenlemek zorunda olmanız nedeniyle bedelsiz fatura düzenleyip düzenlemeyeceğiniz ve e-fatura uygulamasında nasıl bir yol izleyeceğiniz ile her iki serbest bölgede imal edilen ürünlerin toplam FOB bedelinin % 85 inin yurt dışına ihraç edilmesi durumunda istihdam edilen personele ödenecek ücretlerde

gelir vergisi istisnasının uygulanmasında her iki serbest bölgede üretilen ürünlerin ve yeminli mali müşavir raporunun ayrı ayrı dikkate alınıp alınamayacağı ve söz konusu raporun işyeri merkezinizin bağlı olduğu vergi dairesine verilir verilemeyeceği hususlarında Başkanlığımızdan görüş talebinde bulunduğunuz anlaşılmıştır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5810 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile değiştirilen ve 01/01/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe giren 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun Geçici 3 üncü maddesinde;

"Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar;

...

b) Bu bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az % 85'ini yurtdışına ihraç eden mükelleflerin istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler gelir vergisinden müstesnadır. Bu oranı % 50'ye kadar indirmeye ve kanuni seviyesine kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yıllık satış tutarı bu oranın altında kalan mükelleflerden zamanında tahsil edilmeyen vergiler cezasız olarak, gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir.

..." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 98 inci maddesinde, Kanunun 94 üncü maddesi gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bir ay içinde yaptıkları ödemeler veya tahakkuk ettirdikleri karlar ve iratlar ile bunlardan tevkif ettikleri vergileri, ertesi ayın yirmi üçüncü günü akşamına kadar, ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine bildirmeye mecbur oldukları hüküm altına alınmıştır.

Serbest bölgelerde istihdam edilen personelin ücretlerinin gelir vergisinden istisna edilmesiyle ilgili detaylı açıklamaların yer aldığı 1 Seri No.lu 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu Genel Tebliği ile bölge içinde üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin üretime ilişkin istihdam ettikleri tüm personele ödedikleri ücretlerin gelir vergisinden istisna edileceği, istisna kapsamında değerlendirilen ücretler üzerinden hesaplanan gelir vergisinin muhtasar beyannameyle genel hükümlere uygun olarak beyan edileceği, 3218 sayılı Kanun kapsamında istisna edilecek tutarların vergi dairesince tarh ve tahakkuk ettirilerek tecil edileceği, istisna uygulamasından yararlanan mükelleflerin yurt dışı ihracat tutarının toplam satış tutarına oranı %85 veya üzerinde gerçekleştiğinin YMM faaliyet raporu ile tespit edilmesi halinde, vergi dairesince tecil edilen verginin terkin edileceği açıklanmıştır.

Diğer taraftan, mükelleflerin istisna uygulamasına ilişkin olarak yeminli mali müşavirler tarafından düzenlenen faaliyet raporlarını en geç faaliyette bulunulan takvim yılını takip eden yılın şubat ayının 15

inci günü akşamına kadar muhtasar beyannameyi verdikleri vergi dairesine teslim etmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalara göre; serbest bölgelerde imal edilen ürünlerin FOB bedelinin en az % 85 inin yurt dışına ihraç edilmesi kaydıyla istihdam edilen personele ödenecek ücretlerde gelir vergisi istisnasının uygulanmasında, her iki serbest bölgede üretilen ürünlerin FOB bedelinin ayrı ayrı dikkate alınması gerekmektedir.

Yeminli Mali Müşavir tarafından düzenlenecek Faaliyet Raporlarının ise yine her iki serbest bölge için ayrı ayrı düzenlenmesi veya her iki serbest bölge gelirlerinin ve yurtdışına ihraç edilen tutarların ayrı ayrı hesaplanarak raporda belirtilmesi suretiyle tek bir rapor düzenlenmesi ve muhtasar beyannamelerin verildiği vergi dairelerine teslim edilmesi mümkün bulunmaktadır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Faturanın Tarifi" başlıklı 229 uncu maddesinde faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu hükme bağlanmış, 230 uncu maddesinde ise "... 5. Satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarası, (Malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlemesi ve taşıtta bulundurulması şarttır.

Malın, bir mükellefin birden çok iş yerleri ile şubeleri arasında taşındığı veya satılmak üzere bir komisyoncu veya diğer bir aracıya gönderildiği hallerde de, malın gönderen tarafından sevk irsaliyesine bağlanması gereklidir. Bu bentte yazılı irsaliyeler hakkında fiyat ve bedel ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere, bu madde hükmü ile 231 inci madde hükmü uygulanır. İrsaliyelerde malın nereye ve kime gönderildiği ayrıca belirtilir.

Şu kadar ki nihai tüketicilerin tüketim amacıyla perakende olarak satın aldıkları malları kendilerinin taşıması veya taşıtırması halinde bu mallara ait fatura veya perakende satış fişinin bulunması şartıyla sevk irsaliyesi aranmaz.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, Vergi Usul Kanununun mükerrer 242 nci maddesinin iki numaralı fıkrası ile Bakanlığımıza verilen yetkiye istinaden yayımlanan ve elektronik fatura kullanımına ilişkin usul ve esasları belirleyen 397 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile anonim ve limited şirketlerin elektronik fatura oluşturmalarına, alıcısına iletmelerine, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmelerine izin verilmiştir.

416 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile, Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesi kapsamında fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflere elektronik fatura uygulamasından yararlanma

hakkı tanınmış olup, 421 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de bazı mükellef gruplarına elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu getirilmiştir.

Diğer taraftan, Serbest Bölgelere mal giriş ve çıkışlarını düzenleyen 1998/5 sayılı Genelgede; serbest bölgeye mal girişlerinde faturanın aslı veya örneğinin Bölge Müdürlüğüne ibraz edileceği ve serbest bölge adresli olmayan faturanın işleme konulmayacağı, mal çıkışlarında ise serbest bölge işlem formu ve fatura ile Bölge Müdürlüğüne başvurulacağı açıklanmıştır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

- ... Serbest Bölgesinde bulunan işyeri adresinizden ... Serbest Bölgesinde bulunan şube işyerinize yapılacak hammadde ve malzeme sevkiyatı için sevk irsaliyesi düzenlemeniz gerekmekte olup, fatura düzenleme zorunluluğunuz bulunmamaktadır.

- Hammadde ve malzeme sevkiyatlarınız için Serbest Bölgeler mevzuatı gereğince fatura düzenlemeniz halinde ise e-fatura sistemini kullanarak bedelsiz fatura düzenlemeniz ve e-faturanın açıklama kısmına sevk irsaliyesinin tarih ve sayısı ile işlemin hammadde ve/veya malzeme sevkiyatı olduğuna ilişkin şerh düşmeniz mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026